

«Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университеті»
коммерциялық емес акционерлік қоғамының қызметінде
сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша
ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА

Ақтөбе қ.

 3 маусым 2024 жыл

Қоғамның Басқарма Төрағасы-Ректоры Әсет Әскерұлы Қалиевтің 2024 жылғы 23 ақпандағы №13/2-18-158-н/қ бұйрығы негізінде «Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университеті» КеАҚ-да (бұдан әрі – М.Оспанов атындағы БҚМУ немесе Қоғам) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді, сондай-ақ келесі құрамда жұмыс тобы құрылды:

1	Сугралин Радик Еленович	Қоғамның комплаенс-офицері, жұмыс тобының жетекшісі;
2	Урумбаева Айгерим Нурдуллаевна	Заң бөлімінің жетекшісі;
3	Тажединова Айгерим Сериковна	Заң бөлімінің заңгері, жұмыс тобының хатшысы;
4	Валиахметова Рита Болатовна	Адами ресурстарды басқару департаментінің жетекшісі;
5	Муханова Салима Аккалиевна	Персоналды дамыту бөлімі жетекшісінің м.а.;
6	Камбарова Бибигуль Габбасовна	Бас бухгалтердің м.а.;
7	Истлеуова Айнагул Курманғалиевна	Бухгалтер;
8	Кужаниязова Гульмира Баккалиевна	Экономика және жоспарлау департаментінің жетекшісі;
9	Гапуов Кайдар Жоламанович	Экономика және стратегиялық жоспарлау бөлімінің жетекшісі;
10	Умурзаков Камал Муратович	Сатып алу бөлімінің жетекшісі;
11	Алекенова Нургуль Умирбековна	Академиялық жұмыстар департаментінің жетекшісі;
12	Камалбек Аружан Талғатқызы	Оқу-әдістемелік бөлімінің жетекшісі;
13	Гордышева Ирина Васильевна	МО жетекшісінің емдеу мәселелері жөніндегі орынбасары;
14	Уразаев Аккали Жаксембаевич	ОМК бас дәрігері;
15	Бисекова Гулнур Дуйсенбековна	Әлеуметтік-психологиялық қолдау бөлімінің жетекшісі;

16	Сарбаева Балгын Замединовна	Құжаттаманы басқару бөлімінің жетекшісі;
17	Рамазанова Акмарал Адиетовна	Қабылдау комиссиясының жетекшісі;
18	Алипов Альтаир Бактыбаевич	Цифрландыру және автоматтандыру
19	Бердешова Гульшара Айткалиевна	департаментінің жетекшісі;
Жалпы гигиена кафедрасының
20	Гумарова Жаннат Жамбулатовна	жетекшісі;
Медициналық және биологиялық химия
21	Қалиев Абдираман Рсалиевич	кафедрасының жетекшісі;
Патологиялық анатомия және сот медицинасы кафедрасының жетекшісі.

Ішкі талдау жүргізу мерзімі: 2024 жылғы 1 наурыздан бастап 5 маусымға дейін.

Талданатын кезең: 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап 2024 жылғы 1 науырызға дейін.

I. Нормативтік-құқықтық актілердегі және ішкі құжаттардағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдері.

1.1. Білім беру қызметінде.

Салалық құқықтық база:

Қоғам қызметінің мақсаты ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға және кәсіби қалыптастыруға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау жолымен Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау жүйесін дамытуға жәрдемдесу болып табылады. ИСО 9001: 2015 ХС талаптарына сәйкестігі бойынша сапа менеджменті жүйесінің қайта сертификаттау аудитін жүргізу, білім беру бағдарламаларының мониторингінің аккредиттеуден кейінгі аудитін және АРТА ССК ұсынымын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын жүргізу, білім беру бағдарламаларын мамандандырылған аккредиттеуден өту.

Университет қойылған мақсаттар мен міндеттерді уәкілетті органдардың НҚА, академиялық саясат және ішкі нормативтік құжаттар негізінде іске асырады:

Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30 тамыздағы Конституциясы; «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы; « «Бакалавр» немесе «магистр» дәрежелері берілетін жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуға ақы төлеу үшін білім беру грантын беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008

жылғы 23 қаңтардағы № 58 қаулысы; «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығы, «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандарды даярлауға, сондай-ақ жоғары оқу орындарының дайындық бөлімдеріне, мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы № 122 бұйрығы, «Қазақстан Республикасы Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына қабылдау квотасы көзделген ауылдың әлеуметтік-экономикалық дамуын айқындайтын білім беру бағдарламалары тобының тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 30 мамырдағы № 247 бұйрығы; «2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 оқу жылдарына арналған білім беру бағдарламаларының топтары бөлінісінде жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бөлу туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы 2 шілдедегі № 316 бұйрығы; «Ұлттық бірыңғай тестілеуді өткізу және «Ұлттық бірыңғай тестілеу тапсырғаны туралы сертификат беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет қағидалары туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 2 мамырдағы № 204 бұйрығы; Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 24 сәуірдегі № 249 қаулысымен бекітілген «Он төрт жастан жиырма тоғыз жасқа дейінгі балалар мен жастарды патриоттық танытқаны және белсенді азаматтық ұстанымы үшін ерекшелік белгісімен наградтау қағидалары».

Нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау тәуекелдерді анықтаған жоқ.

1.2 Білім беру қызметінде қызмет көрсету.

Университеттің қабылдау комиссиясының құрамы Басқарма Төрағасы-Ректордың бұйрығымен бекітіледі. Қабылдау комиссиясының өкілеттік мерзімі жаңа құрам тағайындалғанға дейін бір күнтізбелік жылды құрайды. Қабылдау комиссиясының техникалық хатшылығы құжаттарды қабылдайды және құжаттарды рәсімдеумен айналысады. Қабылдау комиссиясының төрағасы білім алушыларды қабылдау жөніндегі мемлекеттік тапсырыстың орындалуына, контингентті қалыптастыру жөніндегі заңнамалық актілер мен нормативтік құжаттардың сақталуына жауапты болады, қабылдау комиссиясы

мүшелерінің міндеттерін айқындайды және қабылдау комиссиясының жұмыс жоспарын бекітеді.

Талапкерлерді қабылдау.

Салалық құқықтық база:

Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30 тамыздағы Конституциясы; «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы; «Бакалавр» немесе «магистр» дәрежелері берілетін жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуға ақы төлеу үшін білім беру грантын беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 23 қаңтардағы №58 Қаулысы; «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №600 бұйрығы; «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға, сондай-ақ мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуға, орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы № 122 бұйрығы; «Қазақстан Республикасы Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына қабылдау квотасы көзделген ауылдың әлеуметтік-экономикалық дамуын айқындайтын білім беру бағдарламалары тобының тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 30 мамырдағы № 247 бұйрығы; «2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 оқу жылдарына арналған білім беру бағдарламаларының топтары бөлінісінде жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бөлу туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы 02 шілдедегі №316 бұйрығы; «Ұлттық бірыңғай тестілеуді өткізу және «Ұлттық бірыңғай тестілеу тапсырғаны туралы сертификат беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 2 мамырдағы № 204 бұйрығы; Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 24 сәуірдегі №249 қаулысымен бекітілген Он төрт жастан жиырма тоғыз жасқа дейінгі балалар мен жастарды патриоттық танытқаны және белсенді азаматтық ұстанымы үшін ерекшелік белгісімен наградтау қағидасы.

Университеттің қабылдау комиссиясының құрамы Басқарма Төрағасы-Ректордың бұйрығымен бекітіледі. Қабылдау комиссиясының өкілеттік мерзімі жаңа құрам тағайындалғанға дейін бір күнтізбелік жылды құрайды. Қабылдау комиссиясының техникалық хатшылығы құжаттарды қабылдауды жүргізеді және құжаттарды рәсімдеумен айналысады. Қабылдау

комиссиясының төрағасы білім алушыларды қабылдау жөніндегі мемлекеттік тапсырыстың орындалуына, контингентті қалыптастыру жөніндегі заңнамалық актілер мен нормативтік құжаттардың сақталуына жауапты болады, қабылдау комиссиясы мүшелерінің міндеттерін айқындайды және қабылдау комиссиясының жұмыс жоспарын бекітеді.

Мемлекеттік білім беру грантын беру жөніндегі конкурсқа қатысу үшін құжаттарды қабылдау «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №600 бұйрығына сәйкес Ұлттық тестілеу орталығының базасы арқылы және электрондық үкімет порталында талапкердің ЖСН енгізу арқылы жүзеге асырылады, онда оның барлық деректері бірден шығады: ҰБТ-да алынған балдары бар сертификаттар, ҰБДБ жүйесінен (ҚР БҒМ) орта білім туралы аттестат. Талапкерлер психометриялық тестілеуді Университеттің Тестілеу орталығында тапсырады, онда нәтиже қабылдау комиссиясының мүшелерімен және басқа тұлғалармен байланыссыз тестілеуден өткеннен кейін бірден шығарылады. Биылғы жылы тіркелу және психометриялық тестілеуден өту онлайн нысанында өтті: талапкерлердің өздері үйден тіркеліп, психометриялық тестілеуден өтті, тестті аяқтаған соң нәтиже автоматты түрде шығарылып, сертификат жүктеледі.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсетін тұлғаларды қабылдау олардың өтініштері бойынша «Білім беру қызметінде білім беру ұйымдары пайдаланатын қатаң есептілік құжаттарының нысанын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндетін атқарушының 2007 жылғы 23 қазандағы № 502 бұйрығымен (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 4991 болып тіркелген) бекітілген нысан бойынша белгіленген үлгідегі сертификат балдарына және (немесе) Ұлттық бірыңғай тестілеу (ҰБТ) нәтижелерін ресми растайтын Ұлттық тестілеу орталығының сайтында жарияланатын үміткердің бірегей деректері бар электрондық сертификатқа (бұдан әрі – ҰБТ сертификаты) сәйкес конкурстық негізде жүзеге асырылады. Биыл талапкерлердің бірі балл саны сәйкес емес ҰБТ сертификатын ұсынды. ҰБТ сертификаты Ұлттық тестілеу орталығының сайты арқылы тексеріледі, онда сертификат тексерілгеннен кейін осы талапкерге құжаттарды қабылдау бойынша қызмет көрсетуден бас тартылды. Талапкермен және ата-анасымен әңгімелесу жүргізілді.

Ағымдағы жылдан бастап «Стоматология» және «Фармация» білім беру бағдарламалары бойынша қысқартылған оқыту нысандары бойынша құжаттарды қабылдау жүргізілді. Түсу емтихандарын өткізуді университет «Платонус» ААЖ жүйесі арқылы жүзеге асырады. Қабылдау комиссиясы талапкерлерден құжаттарды қабылдайды, оларды «Платонус» ААЖ-ға

тіркейді. Түсу емтихандары бойынша сұрақтар Қоғамның корпоративтік сайтында және инстаграмның әлеуметтік желісінде Қабылдау комиссиясының парақшасында орналастырылған. Түсу емтихандары Қабылдау комиссиясының мүшелерімен байланыссыз тестілеу залында өтеді. Шекті балл жинаған талапкерлер ақылы негізде қабылданады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Кафедралардың құзыретіне түсу емтихандарына сұрақтарды әзірлеу бойынша міндеттер кіреді, осыған байланысты университетке оқудың қысқартылған нысандары бойынша түсуге үміткер тұлғалардан дұрыс жауаптарды ұсынғаны үшін сыйақы алу тәуекелі бар.

Ұсыныстар:

Кейінгі емтихандардың сұрақтарын қарауға және сыйақы үшін дұрыс жауаптарды ұсынуға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау үшін мынадай шараларды енгізу ұсынылады:

а) кафедра қызметкерлері мен этика және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қабылдау комиссиясының мүшелері арасында оқыту жүргізу.

б) заманауи электронды тестілеу жүйесіне көшу, адам факторының араласуын азайта отырып тапсырма тұжырымдамаларын қауіпсіз ортада жасауға және сақтауға болатын заманауи электронды тестілеу жүйесіне көшу.

1) Мемлекеттік білім беру грантын беру жөніндегі конкурсқа катысу үшін құжаттарды қабылдау «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына сәйкес Ұлттық тестілеу орталығының базасы арқылы және электрондық үкімет порталы арқылы талапкердің ЖСН енгізу арқылы жүзеге асырылады, онда оның барлық деректері бірден шығады: ҰБТ-дан алынған балы бар сертификаттар, ҰБДБ жүйесінен (ҚР БҒМ) орта білім туралы аттестат). Талапкерлердің психометриялық тест тапсыруы университеттің тестілеу орталығында өткізіледі, тест нәтижесі тестті тапсырғаннан кейін бірден қабылдау комиссиясының мүшелерімен және басқа да тұлғалармен байланыссыз автоматты түрде шығады. Биылғы жылы психометриялық тестілеуді тіркеу және тапсыру өткен жылдағыдай онлайн форматта өтеді: талапкерлердің өздері үйден тіркеледі және психометриялық тест тапсырады, тест соңында нәтиже автоматты түрде шығады және сертификат жүктеледі.

2) Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсетін тұлғаларды қабылдау олардың өтініштері бойынша конкурстық негізде «Жоғары және (немесе) жоғары оқуынан кейін білім беру ұйымдары білім беру қызметінде пайдаланатын қатаң есептіліктегі құжаттардың нысанын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым

министрінің м.а. 2007 жылғы 23 қазандағы №502 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне №4991 болып енгізілді) бекітілген нысан бойынша белгіленген үлгідегі сертификат балдарына және (немесе) Ұлттық тестілеу орталығының сайтында жарияланатын ұлттық бірыңғай тестілеу (ҰБТ) нәтижелерін ресми растайтын үміткердің бірегей деректері бар электрондық сертификат (бұдан әрі – ҰБТ сертификаты) балдарына сәйкес конкурстық негізде жүзеге асырылады.

3) Осы жылдан бастап «Стоматология», «Фармация», «Медициналық-профилактикалық іс», «Мейіргер ісі» және «Қоғамдық денсаулық» білім беру бағдарламалары бойынша қысқартылған оқыту нысандарына құжаттарды қабылдау жоспарланып отыр, «Стоматология» білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтихандарын өткізуді университет «Платонус» ААЖ жүйесі арқылы жүзеге асырады. Түсу емтиханын тапсыру үшін талапкерлер «Платонус» ААЖ-да онлайн тіркелетін болады. Түсу емтихандарына сұрақтар университеттің сайтында және қабылдау комиссиясының инстаграм парақшасында орналастырылған. Түсу емтихандары тестілеу залында қабылдау комиссиясының мүшелерімен байланыссыз өтеді. Шекті балл жинағандар ақылы негізде қабылданады.

«Медициналық-профилактикалық іс», «Мейіргер ісі» және «Қоғамдық денсаулық» білім беру бағдарламалары бойынша қабылдау комиссиясының мүшелерімен байланыссыз, бұйрық бойынша емтихан комиссиясының мүшелерімен әңгімелесу өткізіледі. Әңгімелесу аяқталғаннан кейін хаттама ресімделеді және қабылдау комиссиясына ұсынылады. Шекті балл жинаған талапкерлер ақылы негізде қабылданады.

«Фармация» білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтиханын емтихан комиссиясының мүшелері қабылдау комиссиясының мүшелерімен байланыссыз ауызша форматта өткізіледі. Ауызша емтихан аяқталғаннан кейін емтихан комиссиясы хаттама ресімдейді және қабылдау комиссиясына ұсынады. Емтихан қорытындысы бойынша шекті балл жинаған талапкерлер ақылы негізде қабылданады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері: «Стоматология» және «Фармация» білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтихандарының сұрақтарын әзірлеу кафедралардың құзыретінде және қысқартылған оқу нысандарына университетке түсуге үміткер тұлғалардан дұрыс жауаптарды ұсынғаны үшін сыйақы алу қаупі бар.

Ұсыныстар:

- 1) Кейінгі емтихандардың сұрақтарын қарауға және сыйақы үшін дұрыс жауаптарды ұсынуға байланысты орын алуы мүмкін

сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау үшін мынадай шараларды енгізу ұсынылады:

- 2) Адами факторлардың араласуын азайта отырып, тапсырмаларды қалыптастыру қорғалған ортада жасалатын және сақталатындай неғұрлым заманауи электронды тестілеу жүйесіне көшу.

Университет кафедраларының қызметіндегі тәуекелдерді талдау келесі тәуекелдердің бар екендігін көрсетеді:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

1. БӨҚ (бақылау-өлшеу құралдарына) ақпараттық ресурстарына санкцияланбаған қол жетімділікті алу үшін қызметтік өкілеттіктерді пайдалану.

Ұсыныстар:

- 1) БӨҚ-на қол жетімділігі бар қызметкерлер санын шектеу
 - 2) ПЛАТОНУС ААЖ-ға басқа тұлғаларға кіру үшін жеке тұлғаның есептік жазбасы (логин, құпия сөз) деректерін бергені үшін ПОҚ жауапкершілігін көздеу.
 - 3) Есептік жазбаға кіруді жүзеге асыратын пайдаланушыларды бақылау мүмкіндігін қарастыру
2. Алынған сыйақылар үшін студенттердің бағаларын негізсіз асыра бағалау және төмендету:

Ұсыныстар:

- 1) Оқыту сапасын, ағымдағы белгілерді қоюдың объективтілігін, студенттерді межелік және аралық аттестаттауды ұйымдастыру мен өткізуді бақылау.
 - 2) Кафедра жетекшісі сыбайлас жемқорлық көріністері туралы мәліметтерді анықтау үшін анонимді сауалнама жүргізеді.
3. **Межелік және аралық аттестаттауды өткізу кезінде студенттерден және өзге де мүдделі тұлғалардан материалдық және материалдық емес пайда (сыйлықтар, қызметтер) алу.**

Ұсыныстар:

- 1) Межелік және аралық аттестаттауды жүзеге асыру кезінде автоматтандырылған ақпараттық технологияларды (ПЛАТОНУС ААЖ) пайдалану.
- 2) Кафедрада студенттің ПОҚ-мен байланысын азайту үшін дағдыларды қабылдау кезінде: межелік және аралық аттестаттауды тапсыру

ПЛАТОНУС ААЖ-да макроскопиялық және микроскопиялық препараттың сипаттамасына электрондық жауап түрінде жүргізіледі.

- 3) Университет кафедрасы мен әкімшілігі студенттер арасында сыбайлас жемқорлық көріністері туралы мәліметтерді анықтауға анонимдік сауалнама жүргізу.

1.2. Мемлекеттік қызметтерді көрсету.

Тікелей Қоғам талапкерлерді қабылдау және білім туралы құжаттардың телнұсқаларын беру бойынша мемлекеттік қызметтер көрсетуді жүзеге асырады.

Университетке түсу үшін құжаттарды қабылдау «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №600 бұйрығына сәйкес Ұлттық тестілеу орталығының базасында талапкердің ЖСН енгізу арқылы жүзеге асырылады, онда оның барлық деректері бірден шығады: ҰБТ-да алынған балдары бар сертификаттар, ҰБДБ жүйесінен (ҚР БҒМ) орта білім туралы аттестат.

Талапкерлер психометриялық тестілеуді Университеттің Тестілеу орталығында тапсырады, онда нәтиже қабылдау комиссиясының мүшелерімен және басқа тұлғалармен байланыссыз тестілеуден өткеннен кейін бірден шығарылады.

Өтініштерді қабылдау және жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім туралы құжаттың телнұсқасын беру көрсетілген мерзімде «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КеАҚ немесе «Электрондық үкімет» веб-порталы www.egov.kz (ҚР БҒМ «Мемлекеттік қызметтерді автоматтандыр» ААЖ) арқылы ғана жүзеге асырылады. Бұл қызмет ҚР БҒМ, Ақтөбе облысы бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл департаментінің телнұсқасын беру мерзімдері бойынша цифрлық платформа және ай сайынғы есептер арқылы қатаң бақыланады.

Мемлекеттік қызмет көрсету процесінде көрсетілетін қызметті берушінің көрсетілетін қызметті алушымен тікелей байланысы жоқ. Мемлекеттік қызмет көрсету кезінде бұзушылықтар анықталған жоқ. Университеттің өз алдына білім туралы телнұсқалар беруге өтініштерді қабылдау немесе НҚА-ге сәйкес келмейтін оқуға өтініштерді қабылдау тәуекелдері жоқ.

Түлектерге білім туралы құжаттарды беру сонымен қатар берілген диплом нөмірлерін, университет сайтында ақпаратты орналастыру арқылы түлектердің ТАӘ, білім туралы құжаттарды беруді есепке алу журналдары және ҚР БҒМ ҰБДБ АЖ-ға түлектердің деректері мен диплом нөмірлерін енгізу арқылы қатаң бақыланады.

Атаулы стипендияларды тағайындау және жатақханада тегін орын беру.

Салалық құқықтық база:

«Мемлекеттік жастар саясаты туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 9 ақпандағы № 285-V ҚРЗ Заңы.

Әлеуметтік саясат туралы ережеге сәйкес студенттерді атаулы стипендия тағайындауға, жеңілдіктер беруге, атап айтқанда жатақханада тегін орын беруге, сондай-ақ оқу жылының соңында біржолғы ақшалай көтермелеуге және алғыс хаттармен марапаттауға іріктеу жүргізіледі. Үміткерлердің тізімі құрамында деканаттар, жастар бөлімі, әлеуметтік-психологиялық қолдау бөлімі, кәсіподақ комитеті және студенттік ұйымдар кіретін комиссиямен қалыптастырылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Мүдделер қақтығысының болуы және непатизмнің айқын көрінісі студенттерді іріктеу процесіне себеп болуы мүмкін. Атаулы стипендияларды тағайындау және қоғамда объективті шараларсыз тегін орын беру студенттердің жеке байланыстары мен мүдделері, сондай-ақ академиялық емес және әлеуметтік жетістіктері негізінде шешім қабылдауды қамтамасыз етуі мүмкін.

Студенттерді іріктеу кезінде айқындық пен объективтіліктің болмауы сыбайлас жемқорлық тәжірибесіне қолайлы жағдай туғызуы мүмкін. Ашық шешімдердегі ашықтықтың жеткіліксіздігі саясаткерлер мен медицина қызметкерлеріне шетелдік тұлғалардың процестеріне жол ашады.

Ұсыныстар:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту үшін студенттердің академиялық және әлеуметтік жетістіктеріне негізделген нақты және объективті өлшемдерді белгілеу қажет. Бұл тұрақсыздықтың алдын алады және жеке қалауға байланысты араласулардың алдын алады.

Жария хабарландыру, комиссияның ашық отырысы және іріктеу нәтижелерін жариялау сияқты ашықтық механизмдерін енгізу маңызды. Бұл жұртшылық пен студенттерге процесті бақылауға және жасырын сыбайлас жемқорлық схемаларының алдын алуға мүмкіндік береді.

2.1 Клиниканың қызметіне қатысты ішкі нормативтік құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Кәсіпорын өз қызметін «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ Кодексіне, Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулыларына, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрықтарына, Жарғыға, сондай-ақ кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Талдау барысында Басқарма төрағасы-Ректор бекіткен «Медицина орталығы туралы» және «Отбасылық медицина клиникасы туралы» ережелер және

клиникалар мен оның құрылымдық бөлімшелерінің қызметін реттейтін басқа да ішкі нормативтік құжаттар зерделенді. Дискрециялық өкілеттіктер мен ережелерді талдау нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін бұзушылықтар анықталған жоқ.

2.2 Қоғам клиникаларында мемлекеттік қызметтер көрсету.

«Денсаулық сақтау саласында мемлекеттік қызметтер көрсетудің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 18 мамырдағы № ҚР ДСМ-49/2020 бұйрығына сәйкес, Қоғам клиникалары азаматтар мен пациенттердің өтініштері бойынша өтеусіз негізде «Стационарлық науқастың медициналық картасынан үзінді көшірме беру» 00601007 коды бойынша Мемлекеттік қызмет түрлерінің бірін көрсетеді.

Созылмалы аурулар мен жарақаттардың өткір немесе өршуі кезінде дәрігер еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақ немесе парақ береді.

1 Сыбайлас жемқорлық тәуекелі :

Стационарлық науқастың медициналық картасынан үзінді көшірмені уақтылы бермеу. Бұл сыбайлас жемқорлық қайшылығы заңсыз көтермелеулерді алу мақсатында стационарлық науқасқа медициналық карталарды беру процесін бәсеңдету мүмкіндігін болжайды.

2 Сыбайлас жемқорлық тәуекелі :

Сыйақы үшін немесе таныс адамдарға заңсыз анықтамалар көшірмелері. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің бұл түрі сыйақы немесе пайдаға айырбас ретінде медициналық себептерді қолданбай еңбекке уақытша жарамсыздық құқығын беру болып табылады.

Ұсыныстар:

Талаптарды сақтай отырып, үзінді көшірмелер берудің нақты және қатаң мерзімдерін анықтау. Осы мерзімдерді сақтау кідірістің алдын алуға және сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің мерзімдерін азайтуға мүмкіндік береді.

Медициналық персонал үшін анықтамалар беру саласындағы этика және жауапкершілік бойынша тұрақты тренингтер өткізу, заңсыз практикаларға жол бермеуге дейін жеткізу, осы процедураларға сенімді сәйкестікті қалыптастыруды қамтамасыз ету.

Азаматтар мен заңды тұлғалардың өтініштері.

Азаматтардың шағымдары мен өтініштеріне «Сенім» телефоны бойынша, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың өтініштер жәшігі бойынша тұрақты негізде талдау жүргізіледі

Бас дәрігердің орынбасары және бөлімшелердің, пациенттерді қолдау қызметінің және ішкі сараптаманың (бұдан әрі – ПҚК және ІС) меңгерушілері Мемлекеттік қызметтерді көрсету мерзімдерінің сақталуы, сондай-ақ оларды көрсету сапасы тиісті түрде қамтамасыз етіледі, жұмыс тобы тарапынан

стандарттарда және мемлекеттік көрсетілетін қызметтер регламенттерінде көрсетілмеген қосымша құжаттардың талаптары белгіленбеген.

Ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

- 1) өтініштерге жауап беру мерзімдерін бұзу;
- 2) негізделген өтініш кезінде басқару шешімдерінің болмауы.

Ұсыныстар:

- 1) Азаматтар мен заңды тұлғалардың өтініштеріне, «Сенім телефонына», сайтқа, Instagram-ға, өтініштер жәшігіне келіп түсетін ақпаратқа тұрақты мониторинг жүргізу, сыбайлас жемқорлық көріністері туралы мәліметтердің бар-жоғына анонимді сауалнаманы талдау.
- 2) Бұзушылықтарға жол берген тұлғаларды тәртіптік жауапкершілікке тарту.

Мемлекеттік қызмет көрсету

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 18 мамырдағы № ҚР ДСМ-49/2020 бұйрығына сәйкес. «Денсаулық сақтау саласында мемлекеттік қызметтер көрсетудің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 19 мамырда № 20665 болып тіркелді, клиника мемлекеттік қызметтердің мынадай түрлерін көрсетеді:

- халықтың нысаналы топтарын профилактикалық медициналық қарап-тексеру
- халықтың жекелеген санаттары үшін шұғыл және жоспарлы стоматологиялық көмек көрсету
- еңбекке жарамсыздық парақтарын және дәрігерлік-консультативтік комиссияның қорытындыларын беру
- тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде амбулаториялық жағдайларда мамандандырылған медициналық көмекке жіберу
- белгілі бір аурулары (жай-күйі) бар Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарын тегін және (немесе) жеңілдікпен амбулаториялық қамтамасыз ету үшін дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар беру

Ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

1. «Стационарлық науқастың медициналық картасынан үзінді көшірме беруді» уақтылы бермеу

Ұсыныстар:

1. СОП анықтау және басшының бұйрығымен құжаттарды Шығару орталығына үзінді көшірме үшін тапсырудың орталықтандырылған уақыты 09-00-ден 11-00-ге дейін.

2. Науқас стационардан шығарылған күні шығару эпикризі берілуінің сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу.

Мемлекеттік қызмет көрсету мониторингі көрсеткендей, қызмет көрсету мерзімдерінде өрескел бұзушылықтар болған жоқ, ОМК қызметкерлерінің мемлекеттік қызмет көрсетуі кезінде сыбайлас жемқорлық әрекеттері анықталған жоқ.

Ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

1. Еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімдерін сақтамау және «Еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын» ресімдеу

2. Пациенттерді МСС-ға уақтылы және негізсіз жіберу

Ұсыныстар:

1. «Медициналық тіркеушінің аурухана парақтарын немесе еңбекке уақытша жарамсыздық туралы анықтаманы жазып беру жөніндегі іс-қимыл алгоритмі» СОП анықтау

2. Еңбекке жарамсыздық парақтары мен анықтамалардың уақтылы берілуінің сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу

Ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

1. Пациенттерден медициналық персоналға тікелей медициналық қызметтерге сыйақы/ақы төлеу жағдайларын анықтау

Ұсыныстар:

1) ОМК-на жүгінген барлық пациенттерді жазудың электрондық жүйесін орнату

2) Әкімшілік жаза шараларын уақтылы қабылдай отырып, медициналық қызмет көрсетулерге тікелей медициналық персоналға сыйақы/ақы төлеу жағдайларын анықтау.

3. Халыққа медициналық көмек көрсету.

Ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

- ТМККК, МӘМС шеңберінде пациентке медициналық көмек көрсетуден негізсіз бас тарту/пациентке келісім беру;
- Науқастың күндізгі стационарда, еңбекке жарамсыздық парағында және еңбекке жарамсыздығынан айырылу мерзімдерін негізсіз ұлғайту;

Ұсыныстар:

- 1) Қызметкерлердің халыққа барлық бағыттар бойынша медициналық көмек көрсетуді реттейтін Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауы, диагностика және емдеу хаттамаларын қатаң орындауы.
- 2) Бөлімше меңгерушілері, әкімшілік, ЖПД, Пациенттерді қолдау қызметі және ішкі сараптама тарапынан халыққа медициналық көмек көрсетудің қолжетімділігі мен сапасын көп деңгейлі бақылау
- 3) Госпиталдауды және пациенттердің бөлімшелер мен мекемелерге жіберілуін бақылау.
- 4) КДО тіркеу деңгейінде тұрақты сауалнама жүргізу.

Ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

* Пациенттерді өз клиникасының ұқсас мүмкіндіктері бола тұра, бөгде клиникаларға зертханалық және диагностикалық қызметтерге негізсіз жіберу. «Екінші» сараптамалық пікір алу қажеттігінен басқа, МСАК-та тексеру үшін заңнамада айқындалған нәтижелер мен жағдайлардың тізбесі сәйкес келмеген жағдайлардан басқа.

Ұсыныстар:

- 1) Негізсіз диагностикалық және зертханалық зерттеулер жүргізуге жол бермеу мақсатында диагностика және емдеу хаттамаларын қатаң сақтау.
- 2) Бөлімше меңгерушілері, әкімшілік, Пациенттерді қолдау қызметі және ішкі аудит тарапынан тағайындауларды көп деңгейлі бақылау.

3) Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жауапкершілік шаралары туралы түсіндіру жұмыстарын жүргізу.

Ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

- Сараптама қызметін жүзеге асыру кезінде:

Еңбекке жарамсыздық парақтарын негізсіз ресімдеу және беру, дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындыларын беру, денсаулық жағдайы туралы медициналық анықтамаларды ресімдеу және беру, пациентті МСС-ға жіберу.

Ұсыныстар:

1. Бөлімшелердің іріктелген мониторингі, еңбекке жарамсыздық парақтарын, еңбекке уақытша жарамсыздық туралы анықтамаларды ресімдеуге жауапты медициналық персоналдың жұмысын бақылау.
2. Медициналық көмек көрсету сапасын бағалау және медициналық сараптама жүргізу үшін іріктелген мониторинг жүргізу, МСС-ға жолдамаларды ресімдеу.
3. Диагноз қоюдың негізділігіне мониторинг жүргізу.
4. Денсаулық жағдайы туралы анықтамалар мен медициналық құжаттардан үзінді көшірмелерді ресімдеудің негізділігі мен дұрыстығына іріктелген бақылау.
5. Жұмыстың осы бөліміне жауапты тұлғаларды сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзғаны үшін жауапкершілік туралы ескерту.
6. Бұзушылықтардың алдын алу үшін ұйымдастырушылық және тәртіптік шаралар қабылдау.

1.1. Ақылы медициналық қызметтер көрсету.

Ақылы медициналық қызметтер бекітілген ішкі құжаттарға сәйкес көрсетіледі: БҚМУ Е 09-01, 2022 жылғы 07 сәуірдегі №11 хаттама «М. Оспанов атындағы БҚМУ» КеАҚ-да ақылы қызметтер көрсету туралы ереже» және «М. Оспанов атындағы БҚМУ» КеАҚ Басқармасының 2023 жылғы 07 ақпандағы №5 хаттама шешімімен бекітілген ақылы қызмет көрсетулер бағасының прейскуранты. Ақпарат mc.zkmu@mail.ru сайтта Прейскурант бөлімінде орналастырылған.

Стационарлық пациенттер ақылы медициналық қызметтерді бұйрықпен белгіленген ақылы төсектерде алады. Диагностикалық зерттеулерді жүргізу кезінде мүмкіндігінше пациент ағындары уақыт бойынша бөлінеді.

«Медицина орталығында сауалнама жүргізу туралы» ереженің 2022 жылғы 26 желтоқсандағы №46 БҚМУ Е 09-53 ішкі құжатына сәйкес Медицина орталығында медициналық қызметтердің қолжетімділігі мен сапасы туралы пациенттердің пікірін зерделеу үшін пациенттерге сауалнама жүргізіледі. Пациенттерге сауалнама жүргізу нәтижелеріне тоқсан сайынғы талдау Университет басқармасының отырысында баяндалады, ағымдағы жылы 2023 жылғы 2 мамырда тыңдалды. Сауалнама нәтижелері сайтта <mailto:mc.zkmu@mail.ru> mc.zkmu@mail.ru орталық туралы - пациенттерді қолдау және ішкі бақылау қызмет бөлімінде орналастырылған.

Есепті кезеңде кабинет деңгейінде медициналық қызметке ақы төлеудің бір жағдайы және кассаға ақша қаражатын уақтылы бермеу анықталды. Қызметтік тергеу жүргізілді, әкімшілік жаза қолданылды.

1 Сыбайлас жемқорлық тәуекелі :

Медициналық қызметтер үшін ақыны кассадан тыс тікелей медициналық қызметкерлерге төлеу.

2 Сыбайлас жемқорлық тәуекелі :

Пациенттер ағынын араластыру, ақылы негізде тексерілетін пациенттерге артықшылық беру.

Ұсыныстар:

КДО дәлізінде және диагностикалық қызметтер (УДЗ, эндоскопия, Р - бөлімше) орналасқан жерлерде бейнебақылау жүйесін орнату.

Ақылы медициналық қызмет көрсеткені үшін кассаға ақшалай қаражаттың түсуін бақылау.

II. Қоғамның ұйымдастырушылық – басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдері.

2.1. Құқықтық қамтамасыз ету

Салалық құқықтық база:

Басқарма төрағасы-Ректордың Заң бөлімінің заңгерлеріне «Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университеті» КеАҚ мүдделерін білдіру құқығы берілетін сенімхатта бірінші, апелляциялық және кассациялық сатыдағы соттарда, талап қою талаптарынан толық немесе ішінара бас тарту құқығы беріледі, талаптарды ұлғайту немесе азайту, талап қоюдың нысанасы мен негізін өзгерту, талап қоюды толық немесе ішінара тану, бітімгершілік және медиативтік келісім жасасу құқығы, сот шешіміне, сот актісіне, сот қаулысын мәжбүрлеп орындау талаптарына шағымдану құқығы, атқарушылық іс жүргізу сатысында өндіріп алушы ретінде сот актілерін орындау жөніндегі департаментке қатысу құқығы беріледі деп жазылған.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Университет өкіліне бітімгершілік және медиация келісімін жасау құқығын беру Сыбайлас жемқорлық тәуекелі болып табылады, ол өкілге

нәтижесінде сыбайлас жемқорлықтың көрінісі ретінде қарастырылуы мүмкін сот ісін жүргізуде өз бетінше шешім қабылдау құқығын береді.

Ұсыныстар:

Бітімгершілік және медиация келісімін жасауға ұйымның бірінші басшысы ғана құқылы. Университеттің мүдделерін білдіру құқығына сенімхат мәтінінде сот инстанцияларында бітімгершілік және медиация келісімін жасасу құқығы алынып тасталсын.

2.2. Құжат айналымын ұйымдастыру және университеттің құжаттау және құжаттаманы басқару процестерін бақылау кезінде.

Салалық құқықтық база:

Құжаттаманы басқару бөлімі Қоғам Басқармасының 2019 жылғы 3 қазандағы шешімімен бекітілген «Құжаттама және құжаттаманы басқару қағидаларына» сәйкес құжаттаманы және құжаттаманы басқару процестерін ұйымдастыру және бақылаумен айналысады.

Құжаттаманы басқару бөлімінің негізгі міндеттері: қолданыстағы стандарттар мен ережелерге сәйкес құжаттарды дайындау және ресімдеу; университеттегі құжат айналымы жүйесін оңтайландыру; іс қағаздарын жүргізу және архив ісі мәселелері бойынша университеттің құрылымдық бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру - әдістемелік басқару, үйлестіру және бақылау; құжаттардың қозғалысын және орындалуын бақылау; іс қағаздарын жүргізудің жаңа әдістерін енгізу, оның ішінде замануи ақпараттық технологияларды пайдалану негізінде жаңа әдістерді енгізу.

Ішкі және шығыс құжаттардың барлық хат алмасулары «Documentolog» бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Шығыс корреспонденция белгіленген тәртіппен Басқарма төрағасы-Ректор қол қойғаннан кейін «Documentolog» электрондық құжат айналымына (толық енгізілген жағдайда), енгізіле отырып тіркеледі. Ерекше жағдайларда шығыс хаттар тиісті жетекшілердің алдын ала келісімінсіз тікелей жіберіледі, бұл өз кезегінде құжаттау және құжаттаманы басқару ережелерін бұзуға әкелуі мүмкін.

Ұсыныстар:

Осы мәселе туралы «Documentolog» техникалық қолдау қызметіне хат жолдау, бағдарламаны пысықтауды, атап айтқанда тиісті жетекшілік ететін бөлімшелердің алдын ала келісімінсіз шығыс хаттарды жіберу мүмкіндігін болдырмауды ұсыну.

Құжат айналымын ұйымдастыру және құжаттау процестерін бақылау және университеттің құжаттамасын басқару кезінде

Азаматтар мен заңды тұлғалардың өтініштері

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері: өтініштердегі сыбайлас жемқорлық көріністері туралы хаттарды, хабарламаларды елемей немесе қасақана жасыру.

ҚР Заңына және олардың қызметтік міндеттеріне сәйкес шешімдер қабылдауды талап ететін жағдайларда әрекетсіздік таныту

Ұсыныстар: сыбайлас жемқорлық көріністері туралы мәліметтердің болуы тұрғысынан азаматтар мен заңды тұлғалардың өтініштерінің тұрақты мониторингі.

2.3 Еңбек заңнамасы, кадр саясаты.

Салалық құқықтық база:

Бос лауазымдарға орналасуға іріктеу және тағайындау жүргізу.

Университетте Университеттің кадр саясаты туралы ережемен реттелетін кадрлық дербестік қалыптастырылды, оның негізінде жұмысқа қабылдаудың келесі процедуралары әзірленді (жаңа қызметкерлерді іздеу, іріктеу және қабылдау, бос лауазымдарға іріктеу және тағайындау), академиялық, әкімшілік және басқа да персоналды жұмыстан босату және ілгерілету, оларға қойылатын біліктілік талаптарын белгілеу, барлық персоналдың лауазымдық нұсқаулықтары мен өкілеттіктерін анықтау.

Талданатын кезеңде 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап 2023 жылғы 15 қарашаға дейін кадр қызметінің статистикалық деректеріне сәйкес 2022 жылғы қорытындылар бойынша: кадрлардың жасақталуы – 87,1%, кадрлардың айналымы - 9,3%, тәртіптік жаза бойынша өткізілген отырыстар саны – 8 құрайды.

Қоғамның кадр саясаты мынадай базалық қағидаттарға негізделеді: Қазақстан Республикасының заңнамаларын мүлтіксіз сақтау, стратегиялық бағыттылық, кешенділік, жүйелілік, реттілік, ашықтық, меритократия, объективтілік, персоналдың Университеттің жетістіктері мен жеңістеріне қатысуы, барлық деңгейдегі жұмыстың нәтижелілігі, өз міндеттерін орындаудағы жауапкершілік, білімнің, тәжірибе мен дәстүрлердің сабақтастығы, экономикалық негізділік, кәсіби және мансаптық өсу үшін мүмкіндіктер теңдігі, кадрлар мен кадр резервін даярлау процесінің үздіксіздігі мен жүйелілігі.

Кадр қызметінің қызметкерлері қолданыстағы заңнамаға сәйкес жаңадан қабылданған қызметкерлердің құжаттарын міндетті тексеруден өткізеді. Бұрын сыбайлас жемқорлық немесе қылмыстық құқық бұзушылық жасаған тұлғаларды жұмысқа қабылдау фактілері жоқ.

Қызметкерлерді жұмысқа қабылдау кезінде Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының талаптары сақталады, бос лауазымға қабылданған қызметкерлер үшін сынақ мерзімі белгіленеді. Бос лауазымға қабылдау туралы түпкілікті шешім сынақ мерзімінің нәтижелері бойынша жүргізіледі.

Қоғамда жұмысқа қабылдаудың мынадай нысандары жүзеге асырылады:

- а) кейіннен еңбек шартын жасасумен конкурстық рәсім бойынша;*
- б) еңбек шарты бойынша.*

Қоғам қызметкерлерін жалдау және ілгерілету рәсімінің ашықтығы мақсатында Адами ресурстарды басқару департаменті бірқатар іс-шаралар өткізді.

1) ішкі нормативтік құқықтық құжаттар әзірленді және Қоғамның корпоративтік сайтында орналастырылды:

- Қоғамның кадр саясаты туралы ереже;

- Қоғамның профессор-оқытушылар құрамының, ғылыми қызметкерлерінің және оларға теңестірілген тұлғалардың бос лауазымдарына конкурстық орналасу туралы ереже;

- Медициналық клиникалар/орталықтар, Қоғамның құрылымдық бөлімшелері жетекшілерінің бос лауазымдарына конкурстық орналасу туралы ереже;

- Қоғам проректорының бос лауазымына орналасуға кандидаттарды іріктеуді жүргізу қағидалары;

- Педагог қызметкерлердің және оларға теңестірілген қоғам тұлғаларының лауазымдарына қойылатын біліктілік талаптары.

2) Қоғамның конкурстық комиссиясының құрамы туралы бұйрық шығарылды және Қоғамның корпоративтік сайтында орналастырылды.

Өз қызметінің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету мақсатында Қоғамның "Бос орындар" бөлімі бар жеке корпоративтік сайты <https://zkmu.edu.kz/ru/жұмыс> істейді. Осы сайтта қоғамның бос лауазымдары болған кезде ашық бос орындар туралы хабарландырулар орналастырылады, сондай-ақ осы ақпарат электрондық еңбек биржасының ресми сайтында <https://www.enbek.kz> орналастырылады.

Ашық бос жұмыс орындары және конкурс өткізу туралы хабарландыру мынадай мәліметтерді қамтиды: құрылымдық бөлімшенің бос лауазымының атауы; орналасқан жері, пошталық мекенжайы, телефоны көрсетілген ұйымның атауы; құжаттарды қабылдаудың басталу және аяқталу мерзімдері; жалақы мөлшері; бос лауазымға қойылатын біліктілік талаптарымен айқындалатын конкурсқа қатысушыға қойылатын біліктілік талаптары. Бос жұмыс орны, біліктілік талаптары және қажетті құжаттар тізбесі туралы хабарландырулар уақтылы орналастырылады және барлық қажетті ақпаратты қамтиды.

Бос лауазымдарға конкурс нәтижелері Қоғам сайтының «Бос лауазымдарға конкурс өткізу қорытындылары» бөлімінде жарияланады. Бөлім қызметі барысында мынадай сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туындауы мүмкін:

- лауазымды тұлғаның не оның туыстарының материалдық қажеттіліктерін қанағаттандыруға байланысты жеке мәселелерді шешу кезінде өзінің лауазымдық өкілеттіктерін пайдалану;

- егер мұндай ақпарат ресми таратылуға жатпаса, лауазымдық міндеттерін орындау кезінде алынған ақпаратты жеке немесе топтық мүдделерде пайдалану;

- жұмысқа орналасу үшін заңда көзделмеген артықшылықтар (протекционизм, отбасылық) беру;

- жоғары тұрған лауазымды тұлғаларға сыйлықтар беру және қызметтік емес қызметтер көрсету;

- сыйлықтар алу және қызметтік емес қызметтерді қабылдау;

- қызметте немесе жұмыста жоғары тұрған немесе төмен тұрған не олармен өзге тәуелді лауазымды тұлғалармен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатысу;

- педагог қызметкерлердің қызметін объективті бағалау, еңбек өнімділігін арттыру;

- сыйақы немесе қызмет көрсету үшін бағалау баллдарын асыра бағалау;

- шешім қабылдау кезінде жеке тұлғаларға құқыққа сыйымсыз артықшылық беру;

- протекционизм, непотизм;

- жекелеген қызметкерлерге көмек көрсету.

Жоғарыда аталған проблемаларды жою үшін мынадай шешу жолдары қарастырылған:

- лауазымдық нұсқаулықтарды әзірлеу және олардың тиімді жұмыс істеуі;

- жұмысқа орналастыру рәсімдерін енгізу (кандидаттарды тексеру; сыйақы беру жүйесін енгізу, қызметкерлерді сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының сәйкестігіне декларациялау және т. б.);

- кадр резервін қалыптастыру;

- сыйлықтарды ұсынудың немесе қабылдаудың, шығындарды төлеудің алдын алу рәсімдерін енгізу;

- аттестаттау туралы ережені әзірлеу және оның жұмыс істеуі;

- бос лауазымдарға конкурстық орналасу туралы ережені әзірлеу және іске асыру;

- оқыту және кәсіби даму қағидаларын әзірлеу және олардың жұмыс істеуі;
- наградалар және наградтауға ұсыну тәртібі туралы ережені әзірлеу және оның жұмыс істеуі.

2.4 Қаржы-шаруашылық қызмет.

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу.

Салалық құқықтық база:

«Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 1 наурыздағы N 413-IV Заңы, «Мемлекет бақылайтын акционерлік қоғамдар мен жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің, мемлекеттік кәсіпорындардың даму жоспарларын әзірлеу, бекіту, олардың іске асырылуын мониторингілеу және бағалау, сондай-ақ олардың орындалуы жөніндегі есептерді әзірлеу және ұсыну қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2019 жылғы 14 ақпандағы № 14 бұйрығы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Қоғам даму жоспарын қалыптастыру кезінде (жыл сайынғы немесе жартыжылдық нақтылау) әлеуетті өнім берушілердің коммерциялық ұсыныстарын қоса бере отырып, құрылымдық бөлімшелерден ұсынылған өтінімдер негізінде қызметті қамтамасыз ету үшін тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу жөніндегі қажеттілікті айқындайды. Алайда, тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алудың нақты қажеттілігі нақты механизммен анықталмаған, яғни университетте өтінімдерді ұсыну тәртібі мен құрылымдық бөлімшелердің өзара әрекеттесуін реттейтін нормативтік-құқықтық акт жоқ. Құрылымдық бөлімшелерден өтінімдер беру кезінде геосаяси жағдайға байланысты 3 әлеуетті өнім берушіден (негізінен ресми сайттағы скриншоты қоса беріледі) коммерциялық ұсыныстар жиі болмайды, бағалар күн сайын өзгеріп отырады. Көбінесе өтінімдер бір коммерциялық ұсыныспен беріледі немесе мүлдем берілмейді, сонымен қатар техникалық сипаттама талаптарға сәйкес келмейді, атап айтқанда сатып алынған тауарлардың, жұмыстардың және көрсетілетін қызметтердің толық сипаттамасы болмайды. Көбінесе маркасы, шығарылған елі Мемлекеттік сатып алу туралы заңның талаптарына қайшы көрсетіледі. Кейіннен қабылдау кезінде келіспеушіліктер туындайды. Бағалардың жиі өзгеруіне, сондай-ақ коммерциялық ұсыныстардың болмауына байланысты өтінімде көрсетілген бағаларға талдау жүргізу мүмкіндігі жоқ.

Даму жоспарын әзірлеу және бекіту кезінде тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді жоғары бағамен сатып алу бойынша шығыстарға қосу бөлігінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар, өйткені тауарларды, жұмыстарды немесе көрсетілетін қызметтерді сатып алуға өтінімдердің бастамашылары өтінімдерді коммерциялық ұсыныстармен

береді немесе коммерциялық ұсыныстарды мүлдем ұсынбайды. Өтінім бастамашылары ұсынатын техникалық сипаттамалары бар өтінім тек нақты бір әлеуетті жеткізуші үшін әзірленеді.

Ұсыныстар:

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу қажеттілігін қарастыру және анықтау үшін нормативтік құқықтық акт (нормативтік құқықтық актілер, ережелер немесе процедуралар) түріндегі механизмді әзірлеу.

2.5 Салалық құқықтық база:

«Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 4 желтоқсандағы №434-V ҚРЗ Заңы.

«Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 11 желтоқсандағы №648 бұйрығы.

«Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде, тергеу изоляторлары мен қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің мекемелерінде ұсталатын адамдар үшін медициналық көмектің қосымша көлемін бюджет қаражаты есебінен және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды және арнайы емдік өнімдерді сатып алуды, фармацевтикалық көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұйымдастыру және өткізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 маусымдағы №110 бұйрығы

«Тауарларды өндіретін және (немесе) беретін, жұмыстарды орындайтын, қызметтерді көрсететін Қазақстан Республикасының мүгедектігі бар адамдар қоғамдық бірлестіктері және (немесе) Қазақстан Республикасының мүгедектігі бар адамдар қоғамдық бірлестіктері құрған ұйымдардан сатып алынатын тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің жекелеген түрлерінің тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 20 маусымдағы № 225 бұйрығы.

Мемлекеттік сатып алу бөлімі 2023 жылы 794 мемлекеттік сатып алу шартын жасасты.

Оның ішінде: тікелей жасасу жолымен бір көзден - 28 шарт; баға ұсыныстарын сұрау бойынша - 518 шарт; өткізілмеген сатып алу бойынша бір көзден – 147 шарт; электрондық дүкен арқылы – 76 шарт; ашық конкурс бойынша – 24 шарт; алдын ала біліктілік іріктеумен конкурс арқылы – 1 шарт.

Осылайша, бір көзден алу тәсілімен жүзеге асырылған Мемлекеттік сатып алу қорытындылары бойынша жасалған шарттардың пайызы жасалған шарттардың жалпы санының 8%-ын құрайды.

Сатып алудың сәтсіз аяқталуына сатып алу бағасының төмендігі және жоғары біліктілік талаптары себеп болды.

Ішкі мемлекеттік аудит департаменті конкурстық өтінімдердің қабылданбауы, техникалық ерекшеліктің мемлекеттік тілде болмауы, тауардың фирмалық атауының бар-жоқтығына және т.б. бойынша камералдық тексерулер жүргізді.

Жеткізушілермен сот ісін жүргізу саны 15 бірлікті құрайды, оның себептері шарттық міндеттемелерді тиісінше орындамау болып табылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Бір көзден алу тәсілімен шарттар жасасу бюджет қаражатын тиімсіз пайдалану болып саналады, сондай-ақ орынсыз себептермен әлеуетті жеткізушілердің өтінімдерін қабылдамау сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ие, айыппұл төлеу түріндегі әкімшілік жауапкершілікке әкеп соғады.

Ұсыныстар:

Мемлекеттік сатып алу бөлімі әлеуетті өнім берушілер арасында адал бәсекелестік қағидаттары бойынша Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру және өткізу, заңнама нормаларының талаптарымен мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақшаны оңтайлы және тиімді жұмсау жөніндегі бақылауды күшейтсін.

Салалық құқықтық база:

«Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабының 4-тармағына сәйкес келесілер көзделген:

Мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімі:

1) біліктілік талаптары және (немесе) конкурстық баға ұсынысына әсер ететін құжаттар бойынша анық емес ақпарат берген әлеуетті өнім берушілердің немесе өнім берушілердің;

2) жеңімпаздар деп айқындалған, мемлекеттік сатып алу туралы шарт жасасудан жалтарған әлеуетті өнім берушілердің;

3) өздерімен жасалған мемлекеттік сатып алу туралы шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындамаған не тиісті түрде орындамаған өнім берушілердің тізбесін білдіреді.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің 1) тармақшасында көрсетілген жағдайда, мемлекеттік сатып алуды ұйымдастырушы, мемлекеттік сатып алуды бірыңғай ұйымдастырушы, тапсырыс беруші не уәкілетті орган әлеуетті өнім берушінің немесе өнім берушінің Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын бұзу фактісі туралы өздеріне мәлім болған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей, мұндай әлеуетті өнім берушіні немесе өнім берушіні мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы талап қоюмен сотқа жүгінуге міндетті.

Тиісінше 30 күнтізбелік күн ішінде өз міндеттемелерін орындамаған не тиісінше орындамаған Өнім берушілер мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану және тұрақсыздық айыбын өндіріп алу туралы сотқа берілуге тиіс.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Міндеттемелерін орындамаған немесе тиісінше орындамаған Өнім берушіге сотқа шағымданбаған жағдайда бұл тексеруші органдар тарапынан Өнім берушінің мүдделері үшін сыбайлас жемқорлықтың және мүдделік қолдаудың көрінісі ретінде қарастырылуы мүмкін.

Ұсыныстар:

Мемлекеттік сатып алу бөлімі Өнім берушілердің шарттық міндеттемелерін орындау мерзімдерін қадағалау бойынша бақылауды күшейтсін және заң бөлімін анықталған бұзушылықтар туралы уақтылы хабардар етсін.

Заң бөлімі әлеуетті Өнім берушілерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар деп тану және заңда белгіленген мерзімдерде тұрақсыздық айыбы сомасын өндіріп алу туралы талап арыздардың берілуіне бақылауды күшейтсін.

Сондай-ақ, Тауарларды мемлекеттік сатып алу туралы үлгілік шарттың 5-тармағының 5.1 тармақшасына сәйкес, Өнім беруші Тауар арналған пунктте Тапсырыс берушінің өкіліне мынадай құжаттарды ұсынуға міндетті:

1) ақпарат Тауардың өзінде және/немесе орамасында көрсетілген не Тауар сапасы дайындаушы кәсіпорынның мөртаңбасымен немесе белгілерді таратып жаза отырып, басқа белгімен Тауардың өзінде және/немесе оның орамасында расталған жағдайларды қоспағанда, Тауардың жиынтығы, оның техникалық сипаттамасы, пайдалану қағидалары, кепілдігі туралы мәліметтерді және Тауардың сапасын және оның Қазақстан Республикасында танылған нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкестігін айқындау үшін қажетті басқа да мәліметтерді қамтитын дайындаушы зауыт (жөнелтуші) берген зауыттың сапа сертификатының және/немесе техникалық паспортының түпнұсқалары немесе нотариалды куәландырылған көшірмелері;

2) сәйкестігін міндетті түрде растауға жатпайтын Тауарларды қоспағанда, өнім беруші растаған Тауардың сәйкестігін бағалау туралы құжаттың (сәйкестік сертификаты/сәйкестігі туралы декларация/ мемлекеттік тіркеу туралы куәлік) көшірмесі;

3) Дайындаушының немесе Өнім берушінің (қажет болған кезде) кепілдік (міндеттеме) сертификаты;

Бұл құжат «Электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы» 2003 жылғы 7 қаңтардағы ҚРЗ 7-бабының 1-тармағына сәйкес қағаз жеткізгіштегі құжатпен бірдей.

4) егер Тауар Қазақстанда шығарылған болса, онда «Тауардың шығарылған елін, Еуразиялық экономикалық одақ тауарының немесе шетел тауарының мәртебесін айқындау, тауардың шығарылуы туралы сертификат беру және оның күшін жою, тауардың шығарылған елін айқындау жөніндегі сертификаттың нысанын белгілеу жөніндегі қағидаларды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрінің 2021 жылғы 13 шілдедегі № 454-НҚ бұйрығымен бекітілген Тауардың шығарылған елін, Еуразиялық экономикалық одақ тауарының немесе шетел тауарының мәртебесін айқындау, тауардың шығарылуы туралы сертификат беру және

оның күшін жою, тауардың шығарылған елін айқындау жөніндегі сертификаттың нысанын белгілеу жөніндегі қағидаларға (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 23514 болып тіркелген) (бұдан әрі – Тауардың шығарылған елін айқындау, тауардың шығарылуы туралы сертификат беру және оның күшін жою жөніндегі қағидалары) сәйкес белгіленген тәртіпте Тауардың шыққан жері туралы «СТ-KZ» сертификатының түпнұсқасы немесе белгіленген үлгідегі көшірмесі, не уәкілетті ұйым растаған көшірмесі беріледі.

Егер жеткізілетін қазақстандық тауарлардың көлемі екі және одан көп бірлікті құраса, онда белгіленген үлгідегі түпнұсқасы немесе көшірмесі не жеткізілетін көлемге (үлгіге берілген сертификатты қоспағанда) немесе сериялық өндіріс өніміне тауардың шығарылған елін айқындау, тауардың шыққан жері туралы сертификат беру және оның күшін жою жөніндегі қағидаларға сәйкес берілген «СТ-KZ» тауардың шыққан жері туралы сертификаттың уәкілетті ұйым куәландырған көшірмесі ұсынылады.

Егер Тауар шетелде шығарылған болса, онда шығарған елдің тиісті органы Тауардың шыққан жері, Еуразиялық экономикалық одақ тауарының немесе шетел тауарының мәртебесі туралы айқындау, тауардың шығарылуы туралы сертификат беру және оның күшін жою жөніндегі қағидаларында белгіленген тәртіпте Тауардың шыққан жері туралы тиісті сертификаттың түпнұсқасы немесе көшірмесі беріледі.

Осы тармақтың 4) тармақшасының талаптары құны республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген мың еселенген айлық есептік көрсеткіштен аспайтын Мемлекеттік сатып алу туралы шарттарға қолданылмайды.

Университетте Жеткізушінің тауарларды жеткізу кезінде жоғарыда аталған құжаттардың болуын бақылау бойынша регламенттейтін құжат жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Тауарлардың сапасы, сәйкестігі және шығу тегі туралы растайтын құжаттарсыз қабылдау.

Ұсыныстар:

Жеткізушілердің тауарды жеткізу кезіндегі ілеспе құжаттарды тексеруді бақылау туралы жабдықтау бөлімінің лауазымдық нұсқаулығына өзгерістер енгізу

ТМҚКК шеңберінде дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды сатып алуды, оның ішінде тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді қабылдауды ұйымдастыру және жүргізу кезінде.

Салалық құқықтық база:

«Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде, тергеу изоляторлары мен қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің мекемелерінде ұсталатын адамдар үшін медициналық көмектің қосымша көлемін бюджет қаражаты есебінен және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды және арнайы емдік өнімдерді сатып алуды, фармацевтикалық көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұйымдастыру және өткізу қағидаларын

бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 маусымдағы № 110 бұйрығы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Жоғарыда көрсетілген нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес, ТМККК және МӘМС шеңберінде әлеуетті өнім берушілерден дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алуға қағаз жеткізгіштегі тендерлік өтінімдерді конверт түрінде қабылдау кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері болуы мүмкін, атап айтқанда:

- ашу рәсімін өткізгеннен кейін қағаз тендерлік өтінімдерге толықтырулар мен өзгерістер енгізу мүмкіндігі;

- тендерлік өтінімдерді қабылдаудың белгіленген мерзімі өткеннен кейін оларды тіркеу мүмкіндігі;

- басқа әлеуетті өнім берушілердің өз қарсыластарының конкурстық құжаттамаға сәйкестігі тұрғысынан тендерлік өтінімдерін зерделеу мүмкіндігінің болмауы.

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді қабылдау кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері болмайды, өйткені бұл рәсімдер «Университетте тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді қабылдау жөніндегі комиссия туралы» Басқарма төрағасы-Ректордың міндетін атқарушының 2022 жылғы 01 сәуірдегі № 13/2-18-223-Н/К бұйрығымен реттеледі.

Ұсыныстар:

Осы факт бойынша денсаулық сақтау министрлігінің №110 бұйрығының қағидалары бойынша Мемлекеттік сатып алуды іске асыру туралы уәкілетті органның атына мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы электрондық форматқа хат жолдау.

Жалақыны белгілеу.

Салалық құқықтық база:

«Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдардың қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындардың қызметкерлеріне еңбекақы төлеу» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193 қаулысы, «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында профессор-оқытушылар құрамының ұсынылатын ең төменгі жалақысын айқындау туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 13 маусымдағы № 272 бұйрығы, еңбекақы төлеу жүйесін қалыптастыруды реттейтін «Ведомстволық бағынысты коммерциялық емес қоғамдар үшін ұсынылатын штат санының нормативтерін бекіту туралы» ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің 2023 жылғы 31 мамырдағы №310 бұйрығы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі:

Штат кестесін және жалақы мөлшерін қалыптастыру кезінде үстемеақылар мен қосымша ақыларды, жұмыс өтілі мен жұмысшылар санатын ескере отырып, еңбекақыны есептеу тәртібін қалыптастыратын нормативтік

акт жоқ. Қоғам коммерциялық емес акционерлік қоғам болып табылатындықтан, меншіктің бұл нысаны Қоғамды жұмыс процесінде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы №1193 қаулысының нормаларын қолдануға міндеттемейді. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің және Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің бұйрықтары да ұсынымдық сипатта болады және осы құжаттардың нормаларын ұстануға міндеттемейді.

Ұсыныстар:

Жалақыны есептеу және штат кестесін қалыптастыру тәртібін регламенттейтін коммерциялық емес акционерлік қоғамның меншік нысаны бар ұйымдар үшін нормативтік-құқықтық құжатты әзірлеу ұсынысымен уәкілетті органға жүгіну қажет.

Салалық құқықтық база:

Ғылыми-зерттеу жобаларын іске асыру рәсімдері уақытша ғылыми ұжымдар туралы ережемен, Қоғамның өз қаражатынан қаржыландырылатын ғылыми-зерттеу жұмыстарын гранттық қаржыландыруға конкурс ұйымдастыру туралы ережемен және Проблемалық комиссия туралы ережемен регламенттеледі.

«Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі-Университет) профессор – оқытушылар құрамының (ПОҚ) және қызметкерлерінің ғылыми-зерттеу жұмыстарын (бұдан әрі-ҒЗЖ) гранттық қаржыландыруға арналған конкурс туралы ереже: ҒЗЖ орындау үшін грант алуға арналған конкурсты (бұдан әрі – конкурс) өткізуге қойылатын негізгі талаптарды, Конкурсқа қатысуға өтінімді (бұдан әрі – өтінім) дайындау және беру тәртібін, жұмыстарды іріктеу критерийлерін, жеңімпаздарды айқындау, гранттарды төлеу тәртібін және Университет Жарғысына сәйкес грант алушылардың жауапкершілігін (3-тарау, 13-тармақ, 6-тармақ) анықтайды.

Ғылыми гранттар алуға арналған конкурсты өткізудің мақсаты ПОҚ мен университет қызметкерлерінің ғылыми-зерттеу қызметін ынталандыру және қолдау, ғылымға қызығушылықты арттыру, инновациялық мәдениетті қалыптастыру, оны зерттеу қызметіне тарту, ЖОО-ның ғылыми қызметіне қосу, заманауи қоғам жағдайында тұрақты ғылыми-инновациялық ортаны қалыптастыру болып табылады.

ЖОО гранттары конкурстық негізде беріледі және жекелеген оқытушылардың, қызметкерлердің, докторанттардың, магистранттардың, шетелдік қатысушылардың, Бөгде ұйымдардың және шағын ғылыми топтардың (уақытша ғылыми ұжымдар – УҒҰ) белгілі бір уақыт кезеңінде ЖОО ғылыми қызметінің негізгі бағыттары бойынша әртүрлі ғылыми және қолданбалы проблемаларды әзірлеу жөніндегі ғылыми қызметін қаржыландыруға арналған.

Гранттардың көлемі, қаржыландыру көзі, олардың саны, сондай - ақ конкурсты өткізу мерзімдері университеттің Басқарма Төрағасы-Ректордың бұйрығымен айқындалады.

Проблемалық комиссия (бұдан әрі-ПК): конкурстың барлық қатысушылары үшін тең жағдайларды, бағалаудың объективтілігін, конкурстың нәтижелері туралы мәліметтерді ресми хабарландыру күнінен бұрын жария етуге жол бермеуді қамтамасыз етеді, ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізуді тоқтату, өзгерту, тоқтата тұру туралы шешім қабылдайды, конкурсты өткізу тәртібі туралы өзге де шешімдер қабылдайды.

Ғылыми-зерттеу жұмыстарын іске асыру және ұйымдастыру жөніндегі негізгі функцияларды университеттің ғылыми жұмыс жөніндегі департаменті (бұдан әрі – ҒЖД) жүзеге асырады.

ҒЗЖ қаржылық есептеулерін жүргізу бойынша негізгі функцияларды университеттің Экономика және жоспарлау департаменті (бұдан әрі – ЭЖЖД) жүзеге асырады.

Уақытша ғылыми ұжым (УҒҰ) Университет орындауға қабылдаған нақты ғылыми-зерттеу жобасын іске асыру үшін құрылады

УҒҰ құрамын жоба жетекшісі жетекші профессорлардан, доценттерден, ғылыми қызметкерлерден, бакалавриат, интернатура, резидентура, магистратура және докторантура студенттерінен, біліктілігі бойынша орындалатын жобалардың бейініне, мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келетін бөгде ғылыми ұйымдардың мамандарынан, сондай-ақ жобаларды ғылыми-әдістемелік, ақпараттық-техникалық, қаржылық, бухгалтерлік және басқа да сүйемелдеу функцияларын орындайтын оқу-көмекші, әкімшілік-басқару персоналдары арасынан бастамашылық тәртіппен қалыптастырады және Басқарма төрағасы-Ректормен бекітіледі.

Уақытша ғылыми ұжымның негізгі міндеті - жоба бойынша жұмыстардың орындалуын қамтамасыз ету және белгіленген мерзімде, бөлінген қаражат шеңберінде және белгіленген талаптарға қатаң сәйкес жоспарланған нәтижелерге қол жеткізу.

Уақытша ғылыми ұжымның функциясы жобаны орындау – жобалық құжаттамаға сәйкес жоба бойынша жұмыстарды іске асыру болып табылады.

Сонымен қатар, Университеттің жеке қаражатынан қаржыландырылатын ғылыми-зерттеу жұмыстарын гранттық қаржыландыруға конкурс ұйымдастыру туралы ережеге сәйкес өтінімде жобаны іске асыру мерзімі – 12, 24, 36 ай туралы ақпарат болуы тиіс.

Өтінімдер академиялық және зерттеу этикасының принциптері мен нормаларына сәйкес келуі керек.

Ұсынылған мәліметтерге сәйкес 2022 жылғы кезеңде Университет 11 ғылыми жобаны қаржыландыру үшін жалпы сомасы 106980,5 мың теңгеге шығыстар жоспарланған, ал нақты шығын жалпы сомасы 77562,4 мың теңгені құрады.

2022 жылғы ғылыми-зерттеу жұмыстарын гранттық қаржыландыру қаражатын жоспарлау және пайдалану процестерін талдау тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алу шығыстарына арналған жобаларды іске асыру үшін жоспарланған сомаларды жалпы сомасы 20262,9 мың теңгеге асыра бағаланғанын көрсетеді. Мәселен, "Қазақстан Республикасының батыс өңірінің балаларындағы породонт ауруларының медициналық-элеуметтік

аспектілері және алдын алу" жобасына өтінімге сәйкес (жоба жетекшісі С. Сапарбаев) бекітілген жиынтық сметалық шығыстар есебіне сәйкес тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алуға қаржыландыру көлемі 2257,0 мың теңге сомасына жоспарланған, бұл ретте жоспарланған тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу бойынша нақты шығыстар жүргізілмеген.

Уақытша ғылыми ұжымдар туралы ереженің 7.3-тармағына сәйкес, уақытша ғылыми ұжым құрамындағы жұмысты қызметкерлер өзінің негізгі жұмысынан босатылмай негізгі жұмыс уақытында орындайды және қосымша жұмыс болып табылмайды және тіпті демалыс кезінде зерттеу жүргізуге қатысса да ғылыми жобаның штат кестесіне сәйкес бөлек төленеді. Уақытша ғылыми ұжымдардың қызметкерлері мүшелеріне 2022 жылға демалыс кезеңінде қосымша ақы төлеу жалпы сомасы 6 450,6 мың теңгені құрады. Ал, М.Оспанов атындағы БҚМУ қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, сыйлықақы беру, материалдық көмек көрсету және өзге де әлеуметтік төлемдер туралы ереженің 7-тармағына сәйкес Уақытша ғылыми ұжымдар туралы ережеге сәйкес ғылыми-зерттеу жұмысы үшін ақы төлеу қосымша ақы болып табылады.

1 Сыбайлас жемқорлық тәуекелі :

Ғылыми-зерттеу жобаларына арналған шығыстарды жоспарлау кезінде ғылыми-зерттеу жобаларын іске асыру үшін ғылыми-зерттеу жобаларына көзделмеген шығыстарды жиынтық сметаларға енгізу.

2 Сыбайлас жемқорлық тәуекелі :

Уақытша ғылыми ұжымдардың мүшелеріне демалыс кезеңінде нақты жұмыспен өтелмеген уақыт үшін ақы төлеу.

Ұсыныстар:

Уақытша ғылыми ұжымдар туралы ережеден демалыс кезеңінде зерттеулер жүргізгені үшін ақы төлеу алынып тасталсын.

Уақытша ғылыми ұжымдардың жетекшілері бұдан былай ғылыми-зерттеу жобаларын іске асыру үшін қажетті шығыстарды жиынтық сметаларға енгізу арқылы шығыстарды сапалы жоспарлауды қамтамасыз етсін.

2.6 Активтер мен негізгі құралдарды пайдалану

Салалық құқықтық база: бейінді емес қызмет түрлерінің аутсорсингі және ғимараттарды (үй-жайларды) жалға беру жөніндегі комиссия туралы ереже

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері: активтер мен негізгі құралдарды пайдаланудың негізгі бағыты болып табылмайтын ЖОО базасында өткізілетін бөгде ұйымдардың көптеген іс-шаралары Өткізілетін іс-шаралардың өзекті күнін көрсетпей, үй-жайды жалға беруді болжаудағы қиындық.

Ұсыныстар: бөгде ұйымдарға үй-жайларды жалға беруге арналған бос күндер туралы ақпаратты орналастыру үшін ЖОО-ның ресми сайтында орналастыра отырып, онлайн платформа әзірлеу.

ЖОО базасында өткізілетін бөгде ұйымдардың іс-шаралар санын анықтау мақсатында ЖОО сайтында және Интернет желісінде материалдар.

2. Бюджетті қалыптастыру және бөлу

Салалық құқықтық база: «Мемлекет бақылайтын акционерлік қоғамдар мен жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің, мемлекеттік кәсіпорындардың даму жоспарларын әзірлеу, бекіту, олардың іске асырылуын мониторингілеу және бағалау, сондай-ақ олардың орындалуы жөніндегі есептерді әзірлеу және ұсыну қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2019 жылғы 14 ақпандағы № 14 бұйрығы. Бюджеттік комиссия туралы ереже

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері: ФХД жоспарын құру кезінде баға ұсыныстарын (коммерциялық ұсыныстарды) сұрау, тауардың бағасын анықтау үшін әлеуетті өнім берушілер көбінесе КП-ны шектеулі мерзімге ұсынады. Сатып алу рәсімі аяқталғанға дейін тауардың ұсынылған бағасы өзектілігін жоғалтады, осылайша тауарларды сатып алу кешіктіріледі.

Ұсыныстар: бюджеттік комиссия туралы ережеге өзгерістер енгізу.

3. Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік

Салалық құқықтық база: «Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасының 20078 жылғы 28 ақпандағы № 234 Заңы; «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексін (Салық кодексі) қолданысқа енгізу туралы Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Заңы; Қаржы министрінің бұйрығы Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 31 наурыздағы №241 қаулысымен бекітілген. ҚР Әділет министрлігінде 2015 жылғы 6 мамырда № 10954 «Бухгалтерлік есеп жүргізу қағидаларын бекіту туралы» болып тіркелді;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері: мүліктің болуы мен сақталуын тұрақты бақылаудың болмауы; дербес деректері бар немесе коммерциялық құпияға жататын ақпаратқа қол жетімділік; қаржылық есептіліктегі ақпараттың бұрмалануына әкелетін дұрыс емес жүргізудегі қателік.

Ұсынымдар: активтерге жоспарлы және жоспардан тыс түгендеу жүргізу. Жеке деректерге қол жетімділікті шектеу. Бухгалтерия қызметкерлерінің біліктілігін арттыруға жіберу